

Aan:
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
T.a.v. Minister C. Schouten
Postbus 20401, 2500 EK Den Haag

Amsterdam, 8 mei 2018

Betreft: sanering varkenshouderij

Geachte Minister Schouten, mevrouw Jansen,

In het Regeerakkoord heeft het Kabinet 200 miljoen euro gereserveerd voor de sanering van de varkensstapel in gebieden waar mens en milieu te lijden hebben onder een te hoge veedichtheid. Greenpeace is blij dat deze dringend noodzakelijk stap eindelijk wordt gezet. Nederland is het land met de hoogste veedichtheid van Europa en we betalen hiervoor een te hoge prijs. Denk aan verlies van biodiversiteit, ontbossing voor soja, mestoverschotten, vervuiling van bodem en grondwater, stank, fijnstof en zoönosen. En recent heeft de NVWA een groep varkenshouders op de vingers getikt vanwege dierenwelzijnsproblematiek.

De sector kent daarnaast ook financieel-economische problemen. Door overproductie, lage prijzen en kostprijs verhogingen - onder meer door dure technische ingrepen om de impact van de varkenshouderij te verkleinen - kent de sector relatief veel stoppers en faillissementen. Bijna de helft van de varkensboeren leeft onder de armoedegrens, zo schreef het economisch bureau van de ING in 2016.

Vanzelfsprekend trekt Greenpeace zich het lot van individuele boerenfamilies aan. Een boer die 'rood staat' kan bovendien niet groen handelen. Dat u inzet op warme sanering waarbij ook goed wordt nagedacht over de financiële gevolgen voor boerenfamilies steunen wij daarom van harte.

Geen lokaal maar een wereldwijd probleem

De problemen die de varkenssector veroorzaakt zijn echter niet alleen lokaal van aard. In 2015 was de varkenshouderij verantwoordelijk voor een totale uitstoot van 3,36 Mton CO₂ eq. Voor een sector die zwaar onder de maat presteert in termen van milieu en waarin de primaire producenten buitengewoon moeilijk een goed belegde boterham kunnen verdienen, is deze carbon voetafdruk exorbitant en onaanvaardbaar groot. Zeker wanneer u bedenkt dat CE Delft in haar recente rapport 'De echte prijs van vlees' berekent dat de prijs van varkensvlees voor de consument 53% duurder zou zijn als we de maatschappelijke kosten erin doorberekenen.

Het pad van dure technische maatregelen blijven bewandelen zal de financiële situatie er voor boeren niet beter op maken en is - zo blijkt uit het onlangs uitgebrachte RLI rapport 'Duurzaam en gezond' - niet voldoende om de uitstoot van de veehouderij te verkleinen tot een niveau dat

past bij de doelstelling van het Klimaatakkoord van Parijs. Een kleinere veestapel is noodzakelijk om deze doelen wel te halen zo concludeert de Raad.

Transitie naar kleiner en circulair nu inzetten

De toekomst van de Nederlandse varkenshouderij die wij voor ons zien is een veel kleinere en circulaire sector die hoofdzakelijk gebruik maakt van resten uit de voedingsmiddelenindustrie en die haar mest gebruikt voor bemesting van het land in de nabije omgeving. Bulkproductie voor de wereldmarkt maakt plaats voor duurzame kwaliteit.

Het zal u niet verrassen dat wij pleiten voor een drastische sanering van de varkenssector in Nederland. De 200 miljoen die is vrijgemaakt door het Kabinet zou wat ons betreft moeten worden gebruikt als eerste stap naar een circulaire toekomst. Daarbij hoort dat we ook de eerste stap moeten zetten in het afbouwen van de totale omvang van de sector. Het is namelijk van groot belang dat niet enkel de lokale problemen moeten worden opgelost, maar dat ook wordt voorkomen dat de problemen verschuiven naar andere regio's, of andere sectoren zoals de pluimveehouderij. Het juiste antwoord is een kleiner aantal dieren in Nederland. Want enkel het bestrijden van de lokale problemen houdt een ongezonde sector, die leidt tot grote ecologische problemen, in stand.

Samengevat denken we dat door nu de omvang van de Nederlandse varkensstapel te verkleinen en de boeren te steunen bij hun transitie naar kleinere aantallen dieren in een ecologisch bedrijf, nog pijnlijker problemen op de lange termijn voorkomen worden. Uitstel van het inslaan van dit pad leidt tot meer kosten voor het bestrijden van uitwassen en nog hardere keuzes op de middellange termijn. Wij zijn dan ook benieuwd naar uw reactie op deze visie en vragen u wat u denkt dat het langetermijnperspectief is voor de varkenshouderij in Nederland. Waar staan we in 2050?

Ik zie uit naar uw reactie, met vriendelijke groet,

Anna Schoemakers
Directeur Greenpeace Nederland

CC: Mevrouw I. Jansen, Producenten Organisatie Varkenshouderij (POV)